N°. 271.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Woensdag 14 November.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 11den November.

De Moniteur houdt eene ordonnantie tot nadere regeling van het burgerlijk beheer in het regentschap van Algiers. Het oppergezag blijft in handen van den gouverneur generaal; onder zijne bevelen staan een directeur voor het binnenlandsch bestuur, een procureur-generaal en een directeur voor het finantie-wezen. Tot directeur van het binnenlandsch beheer is benoemd de heer *E. Guyot*, vroeger burgerlijke onder-intendant der provincie Constantine.

— De infant don *Francisco da Paula* zal werkelijk binnen kort voor de regtbank gedaagd worden, uit hoofde van de weigering tot betaling eener som van 216,000 fr. die hij aan zeker persoon zou schuldig zijn. De schuld zou dagteekenen reeds van bij het leven van koning *Ferdinand*, wanneer er in Madrid eene soort van ontwerp werd gesmeed om den infant op den troon van Mexiko te plaatsen. Koning *Ferdinand* scheen er niet geheel toe besloten. In Frankrijk werden eenige personen van aanzien, waaronder de heer *Chateaubriand* in de zaak betrokken. Een agent van den prins werd met de voortzetting van het plan belast en kreeg daartoe zijne volmagt. Middelerwijl brak de julij-revolutie uit, en stierf koning *Ferdinand*; het ontwerp liep te niet, maar er waren voorschotten gedaan; de infant thans tot betaling derzelve aangemaand, weigert te voldoen, en van daar de vervolging.

— Er zijn depeches van onzen gezant te Rome, den heer *Latour Mauborg*, op het bureau van buitenlandsche zaken ontvangen, die men zegt dat zeer belangrijk zijn.

— Onze bladen zijn heden gevuld met bijzonderheden en aanmerkingen over de jongste gebeurtenissen in Spanje, bijzonder over de voorvallen te Madrid op den 3den en de moordtooneelen te Murcia en Alikante. In de bijzondere berigten leest men onder anderen: » Spanje ligt sedert lang in een chaos van verwarring gezonken, waarvan men den draad onmogelijk meer kan volgen; alleen is dit zeker, dat nooit noodlottiger regeringloosheid een koningrijk drukte. De christinos hebben nog een aantal van 5000 karlistische gevangenen in handen; *Cabrera* heeft er meer dan 2500. Wanneer de slagting onder de eersten voortgaat, tot welke vreeselijke weerwraak kan dezelve dan aan de andere partij aanleiding geven! Wanneer wij nog een krachtig bewind aan het hoofd van de zaken zagen, zou men nog hoop kunnen voeden, dat aan die *openbaringen van den volkswil naar Valenciasche manier*, gelijk de Spaansche bevolking de gepleegde moorden noemt, een einde kwam; maar het Madridsche kabinet bestaat slechts uit lieden zonder middelen, zonder edele en grootsche gevoelens, of uit verdachte democraten. De hertog *van Frias* is een verarmd edelman, die slechts aan het bestuur gekomen is om zijn verzwakt vermogen te herstellen. Niemand boezemt hij vertrouwen in, en het is te vreezen dat de krachtige maatregelen die hij mogt willen nemen, de volksbeweging nog bevorderen."

Uit de bijzondere berigten van den 3den uit Madrid, verneemt men nog het volgende: Reeds den vorigen dag waren de gemoederen zeer in gisting, men wist dat er plan bestond om den volgenden dag eene beweging te beproeven. De ministers bleven den geheelen nacht van den 2den op den 3den, bijeen, en waren des avonds ten tien uren, toen deze berigten afgezonden werden, nog niet gescheiden. De troepen werden van den 2den af in hunne kasernen geconsigneerd; aan den markies *las Amarillas* werd in last gegeven om met eene brigade Madrid te naderen. De generaal *Aldama* kreeg in last om de beschikbare kavallerie te vereenigen, en die van de brigade *Amarillas* door verschillende poorten Madrid te doen binnentrekken. *Cordova*, de kolonel van het regiment der koningin, en de kapitein-generaal *Quiroga*, werden gewaarschuwd, en alle verdere voorzorgen genomen. Vroeg in den morgen van den 3den verzamelde zich eenige volkshoopen voor de poort del Sol; hunne houding was echter niet vijandelijk, maar tegen zes uren des avonds werden deze troepen talrijker en onstuimiger. De straten Alcala, San Geronimo en Montera werden opgevuld met nieuwsgierigen en kwalijkgezinden. Ten half acht werden verscheidene geweerschoten gehoord, en een twintigtal nationale garden, door een jong kapitein *Montalvo* aangevoerd, deed het eerst de kreeten van: *leve de vrijheid, dood den ministers!* hooren. Ten tien ure des avonds werd de alarmtrom door de geheele stad gehoord; alle winkels werden gesloten en met angst de nacht te gemoet gezien; het bestuur steunde intusschen nog op de trouw der nationale garde en den bijstand der troepen. Het blijkbaar doel van de beweging was, om het ministerie omver te werpen en eene ontbinding van de tegenwoordige cortes te bewerken, ten einde voor beide, andere meer revolutionair gezinde, te verkrijgen; de man die thans in de volksgunst deelde en dien de overdrevene partij aan het hoofd wilde plaatsen, was de gewezen gezant te Parijs, *Campuzano*. De onlangs zoo vergoodde *Narvaez* had zijn invloed geheel verloren. — Op de in de revolutionaire klubs opgemaakte lijst van lieden die men om 't leven brengen wilde, behoorden de heeren *Isturitz*, *Martinez de la Rosa*, *Mon*, *Castro*, de generaal *Aldama* en anderen.

De heden alhier ontvangen tijdingen uit Madrid tot den 4den houden, dat de stad in staat van beleg gesteld is, en dat eene permanente militaire commissie was ingesteld. De officiele Madridsche courant van den 4den hield het volgende:

» De openbare rust is in den afgeloopen nacht in deze hoofdstad gestoord geworden. Na de verspreiding eener oproerige proclamatie, hebben de rustverstoorders zich op verscheidene punten verzameld, oproerige kreeten slakende, en geweerschoten lossende. Het gouvernement heeft terstond al de maatregelen genomen die de omstandigheden vereischten. De kapitein-generaal heeft de troepen van het garnizoen onder de wapenen geroepen, alsmede de trouwe nationale garde, die den loffelijksten ijver in de vervulling van haren pligt voor het behoud der orde heeft aan den dag gelegd.

» De hoofdstad is in staat van beleg verklaard; het volgend besluit is aangeplakt geworden, en te middernacht was de rust geheel hersteld."

» Zie hier het besluit van den kapitein-generaal van Madrid:

Art. 1. Van de uitvaardiging van dit besluit af, is alle vereeniging hoegenaamd behalve die der gewapende magt verboden.

Art. 2. Degenen die op deze bepaling inbreuk maken, zullen onmiddellijk voor den gewonen krijgsraad van Madrid gebragt en als deel hebbende uitgemaakt aan een volksoploop gevonnisd worden.

— Te Murcia zijn negen en te Alikante twee karlistische gevangenen gefusileerd.

— Het getal der te Madrid aanwezende cortesleden bedroeg reeds 125. De kandidaten voor het presidentschap waren: van de gematigde partij: *Isturitz*, *Manuel Riva*, *Herrara* en *Mon*; van de oppositie, *Arguelles* en *Olazaga*.

— De generaal *Oraa* was te Madrid gekomen, werwaarts hij ter verantwoording door de ministers ontboden was.

— Men had te Madrid berigt dat de priester *Merino* in den omtrek van Soria, door de kolonne van den brigardier *Orjes* geslagen was; naar het gerucht had hij 300 man en twee bergstukken verloren.

— Heden uithoofde van den Zondag geene fondsnotering.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 9den November.

Uit Petersburg schrijft men dat de buitengewone fransche gezant de baron *Barante*, alsmede de buitengewone gezant van Sardinie, graaf *Rossi*, den 21sten in plegtig gehoor door keizer *Nikolaas* op Sarskoje-Selo ontvangen waren. De laatstgenoemde gezant gaf daarbij zijne geloofsbrieven over. Na het gehoor werden beide de gezanten bij de keizerin toegelaten.

— Ten gevolge van den moord, voor eenigen tijd te K[illegible] partijhaat gepleegd, is door de drie beschermende mogendheden eene commissie aangesteld, die in alle voorkomende gevallen de bewijzen moet opzamelen en het voorloopig onderzoek geleiden, alvorens de beschuldigden, naar gelang der omstandigheden, aan de oostenrijksche, russische, pruissische of krakausche autoriteiten ter vonnissing over te leveren. Deze buitengewone instelling zal opgeheven worden, zoodra de regering der Vrijstad weder het vroeger vertrouwen herwonnen zal hebben.

— In de russische stad Nerechta, in het gouvernement Kostroma, is in den nacht van den 29sten October een hevige brand uitgebroken, en heeft, behalve het raadhuis en verscheiden andere publieke gebouwen, honderd en tachtig woonhuizen vernield.

— De *Schwabischen Merkur* wordt uit het pruissische van den 6den dezer geschreven: Naar men verneemt zou bij de regering besloten zijn om nog eene poging tot vriendschappelijke beslechting der geschillen bij den pauselijken stoel te doen, alvorens men tot beslissender maatregelen tegen de aanmatiging der katholijke prelaten en geestelijkheid overging. Met dat inzigt zoude een aanzienlijk staatsambtenaar, zelf katholijk zijnde, naar Rome gezonden worden om het ultimatum der pruissische regering aan den roomschen stoel over te geven. Bleef deze op hare eischen staan, dan zou alle diplomatieke betrekking ophouden en het pruissische gezantschap terug ontboden worden. Van de tusschenkomst van Oostenrijk, waarvan dikwijls in de bladen gesproken is, zou Pruissen zelf voor het vervolg afgezien hebben.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den November.

Bij koninklijk besluit is bepaald, dat voor de gepensioneerden ten laste van het algemeen burgerlijk pensioen-fonds, de weduwe van ambtenaren of hunne regt verkregen hebbenden, welke pensioen genieten uit het weduwenfonds der ambtenaren en geëmploijeerden tot het algemeen bestuur behoorende, de weduwen van militairen of hunne regt verkregen hebbenden, welke pensioen genieten uit de weduwenfondsen onder het beheer van de departementen van oorlog en marine, en de ridders der militaire Willems-orde, voor zoo veel betreft hunne verhoogde ridder-soldijen, voortaan de attestatien *de vita* en quitantien, welke ter bekoming van betaling hunner pensioenen of gagementen en riddersoldijen telkens moeten worden overgelegd, voor zoo veel hun jaarlijksch bedrag de som van *f* 130 niet te boven gaat, ongezegeld mogen worden opgemaakt en ingediend.

— Bij het wapen der artillerie in Oost-Indie is in zijnen rang overgeplaatst, de 1ste luitenant van het 3de bataillon artillerie nationale militie, *M. Rijnen*.

Eervol is ontslagen, de 2de luitenant van de 13de afdeeling, *W. Gunning*.

Het non-activiteits-traktement is verleend aan den kapitein van de 8ste afdeeling, *J. Sibken Hoeksma*, en aan den 1sten luitenant van de 17de afdeeling, *A. S. de Vree*.

— Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van den 6 dezer, de zilveren medaille van de tweede grootte, onder betuiging van Hoogstdeszelfs tevredenheid, te doen uitreiken aan den bootsman *J. Huite* en den kwartiermeester *J. G. Veldhuys*, beide dienende op Zr. Ms. korvet *Arethuse*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee *Tengbergen*, uit hoofde derzelver verrigte moedige en menschlievende daad, door het redden met gevaar van hun eigen leven van den over boord gevallen matroos *H. Timmerman*.

— Naar men verneemt, heeft het aan Z. K. H. den prins *van Oranje*, behaagd in te schrijven op een te Leeuwarden uit te geven werk, getiteld *Militaire welsprekendheid, of de kunst om op den soldaat te werken*.

— Dezer dagen heeft zich de prins *Dolgorouki*, tot dusverre eerste secretaris van legatie aan het russische gezantschap bij het Nederlandsche hof, naar Parijs begeven.

— Volgens de *Utrechtsche Courant* is er, door eene daartoe van 's Konings wege benoemd geweest zijnde speciale commissie, aan Z. M. een plan aangeboden tot opbouw van een groot handels-entrepôt en dok, vooral ter dienste der rijnvaart, te Rotterdam. Men wil, dat hiertoe het grondgebied der gemeente Kralingen, onmiddellijk aan de oostzijde der stad grenzende, en alzoo als een voorstad daarvan zijnde aan te merken, zou zijn aangewezen, en wel de landen binnendijks, omtrent 's Rijks lijnbaan gelegen. Dit belangrijk plan zou in verband staan met het aanleggen van een embranchement van den ijzeren spoorweg naar Arnhem, welke dan van dat entrepôt af zou beginnen, Kralingen, Nieuwerkerk en den veldern droogen Zuidplas doorloopen, en zich te Utrecht met den Amsterdamschen spoorweg zou vereenigen.

— Den 22sten dezer zal, te 's Hage, in de gehoorzaal van het gebouw *Diligentia*, eene buitengewone vergadering gehouden worden, ter gedachtenis van de 25ste verjaring van Neerlands herstelling, bij welke gelegenheid het woord zal worden gevoerd door den raads-bestuurder *R. P. van de Kasteele*, tijdelijk voorzitter der afdeeling.

— Dikwijls gebeurt het, dat de visschers en loodsen van Texel, bij stil weder zich bezig houden om, in het gat van Texel en in het Marsdiep, ankers, die gekapt en gezonken zijn, door zoogenaamde dreggen op te halen, maar in plaats van ankers, boomen aan de dreggen krijgen, die hier in groote menigte gevonden worden, en tot aan groote verwoestingen doen denken, die in zeer vroege tijden, op deze kusten, door overstroomingen veroorzaakt zijn. Daar de visschers nu in deze boomen geene waarde stellen, laten zij ze wederom zinken. Onlangs echter werd aldaar een lange en dikke boom opgehaald, denkelijk, naar het stuk, dat de berigtgever bezit, een dennenboom, wiens stam, nadat de wortel was afgezaagd, 30 voeten lengte had, en wiens dikte niet kon omvademd worden; deze is met zeer veel moeite op den wal gesleept, en is nog in het Oude Schild als eene bijzonderheid te zien.

— Het brusselsch dagblad *l'Emancipation* verklaart voor eene stellige daadzaak en zeker te weten, dat er eene officieuse mededeeling gedaan van eene officiele nota der Londensche conferentie, aan al de belanghebbende kabinetten, 't zij regtstreeks, of als bemiddelaars in het hollandsch-belgische vraagstuk; en dat bij dit stuk, of protocol, dat als onherroepelijk was voorgedragen, de in 1831 gestelde bepalingen, met betrekking tot het grondgebied, gehandhaafd blijven en Belgie tot de betaling eener jaarlijksche som aan Holland genoodzaakt wierd, van welke som het gezegd blad het bedrag echter niet opgeeft.

— De belgische bladen zijn reeds gevuld met vertogen over de aanspraak die vorst *Leopold* heden bij de opening der kamers houden moet.

— Te Antwerpen waren gisteren (12 *November*) genoteerd: Belg. 101½; O. Met. 107; Sp. Ardoin 17⅞, 16⅞; Nap. renten 93¾; Rom. L. 101¾; Certif. te Antw. 101¼; Braz. 79. — Wissel op Amst. drie achtste pCt. verl. kont.; op Rott. drie achtste pCt. verl. pap. en kont.

Vrijdag heeft de nieuwe lord-maire van Londen, de heer *S. Wilson*, zijne functien met de van ouds gebruikelijke plegtigheden aanvaard. Aan den maaltijd, bij die gelegenheid in Guildhall gegeven, hebben, behalve onderscheiden kabinets-ministers, ook de turksche, portugesche en mexikaansche gezanten, en de prins en prinses van Capua deelgenomen.

Des avonds werd de inwijding van den lord major met een groot gastmaal gevierd, aan hetwelk, behalve het gewone getal leden, dat daarbij tegenwoordig is, tusschen de 2 en 300 personen hebben deelgenomen. Om eenig denkbeeld te geven van de pracht van zulk eenen maaltijd, zullen wij slechts mededeelen, wat bij de eerste reize, dat er werd aangeregt, op de tafels aanwezig was. 250 Terrines echte schilpad-soep, elk houdende vijf pinten, 200 fless. sherbet, 6 schotels met visch, 4 gekookte kalkoenen, 60 gebraden hoentjes, 60 schotels met gevogelte, 46 dito met kapoenen, 50 fransche pastijen, 60 duiven-pastijen, 53 opgemaakte hammen, 43 ossentongen, 2 dubbelde lendestukken (barons) ossenvleesch, 2 vierdedeelten van een zuiglam, 3 buitengewoon groote schijven ossenvleesch, 2 gestoofde ossenbillen, 13 lenden lilstukken en ossenribben, 60 schotels aardappelen, op verschillende wijze toebereid, 48 dito met oesters en kleinen zeevisch, 140 geleien, 50 blanc manges, 40 schotels met roomtaartjes, 30 dito met oranje- en andere taarten, 40 dito met amandel-taarten, 60 schotels klein gevogelte en 58 dito met salade. De toast, door den heer lord major aan de ministers van H. M. gebragt, is door lord *Melbourne* beantwoord; voor dien aan de buitenlandsche gezanten, heeft de turksche gezant, de corporatie van Londen bedankt.

— In de nabijheid van Plymouth heeft woensdag ll. een treurig ongeluk plaats gehad. Door het omslaan van eene sloep, in welke zich een twintigtal werklieden bevond, zijnde deze alle in de golven omgekomen. Zij laten zamen vijftig kinderen en de meesten hunner weduwen na.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 *November*) waren genoteerd: Ned. W. S. 2½ pCt. 53 elf zestiende, ⅜; dito 5 pCt. 101 drie achtste, vijf zestiende; Kansbill. 24; Amort. Syndic. 4½ pCt. 95 zeven zestiende; dito 3½ pCt. 79¼; O. Indie 5 pCt. 99½; Ardoins 85 à 17½, negen zestiende; Oude Russen 5 pCt. 105⅝; Met. 103½; Braz. 79.

*** De DIJKCOLLEGIEN van den Ouden en van de gecombineerde *Ouden Noordr, Tonen-, Oost-* en *West-Meeren Polders*, onder *Zevenbergen*, roepen bij deze op alle de LANDEIGENAREN van voornoemden Polders, om te compareren op Maandag den 10den December 1838, des voormiddags ten tien ure, ten Gemeente Huize, binnen *Zevenbergen*, ten einde te raadplegen en te besluiten, over het VERBETEREN van den LANGEN- en KLUNDERTSCHEN WEG, zoo als de presente Land-Eigenaren, als dan zullen goedvinden en oordeelen te behooren.

Zevenbergen, den 2 November 1838.

Ter ordonnantie van dezelve Kollegien,

de Penningmeester,

J. D. KLERCK.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.